

20.000 policies locals sense formació

La ignorància armada

A partir del proper any començaran a funcionar plenament al País Valencià i al Principat les escoles per a la policia local. Una solució ja demanada fa temps per administracions i sindicats per tal de formar i dignificar un cos tradicionalment considerat de segona.

Ens tiraren a terra, ens emmanillaren i tornaren a pegar-nos. Jo no donava cap crèdit al que passava, no podia reaccionar. Si veus que uns pispes vénen a per tu, et prepares per defensar-te, però si és la mateixa policia que tu has cridat perquè et solucione un problema la que et pega, no pots fer res, et quedes parat, no reaccions". Vicente Bou, contava a EL TEMPS la seua negativa experiència amb la policia local de Cullera (la Ribera Baixa). Havia sol·licitat la seua presència perquè havia sorgit un problema amb els propietaris de la discoteca Tríplex a l'hora de pagar. Per evitar que les discussions anaren a més, Vicente i el seu cosí demanaren que vinguera la policia i la policia vingué, saludà els propietaris del local i va ser molt clara des del principi: "Os vamos a dar de hostias como no paguéis". L'afer es tancà aquella nit amb els dos joves en l'hospital general de

València i una denúncia davant al jutge a l'endemà. La policia ha manifestat que el cosins anaven borratxos i es colpejaren contra les finestretes del cotxe mentre anaven retinguts, però Vicente Bou és prou contundent: "Ens feren anàlisis de sang a l'hospital perquè creien que necessitava un reconeixement general, allí es veurà que no havíem begut pràcticament gens".

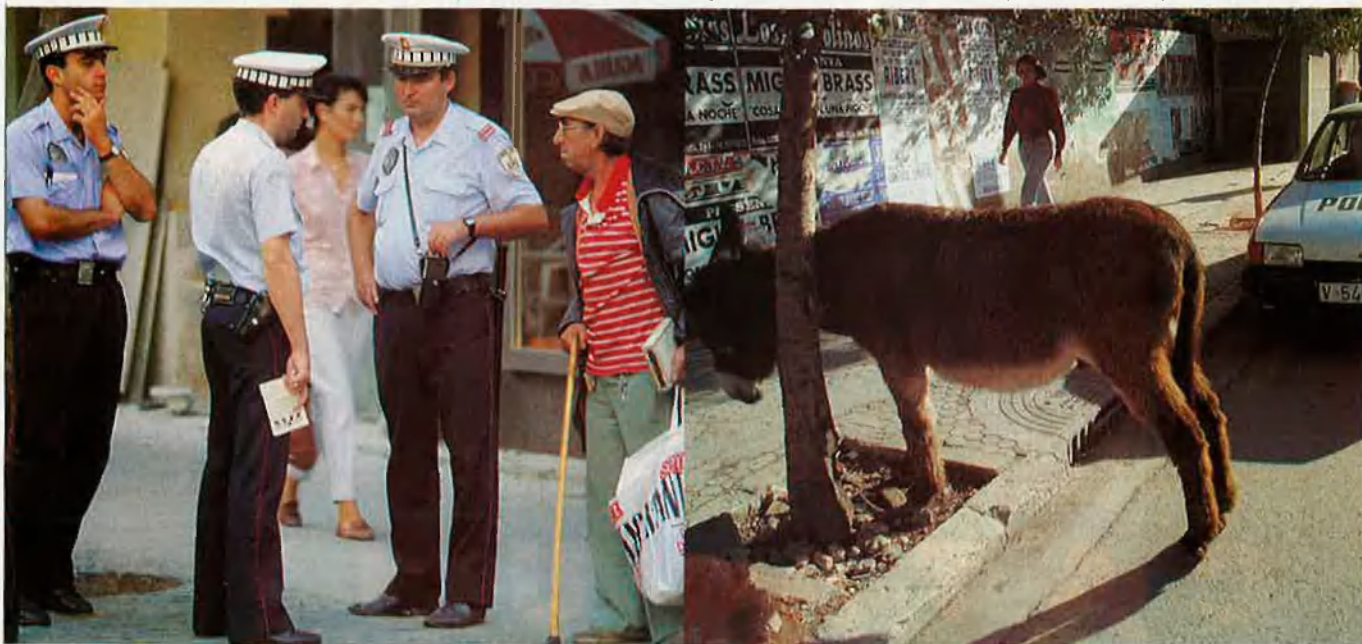
El cas, lamentablement, no és l'únic. Cada cert temps els ciutadans es rebel·len contra l'expressió més quotidiana de l'autoritat municipal, contra el que consideren una actuació abusiva o incorrecta i la pregunta sorgeix immediata. ¿Qui forma part de la nostra policia local? ¿Quina formació té aquesta autoritat que, a més, va armada?

ANTIGUITAT I SORT

Fins ara, cap. Les circumstàncies per les quals s'arribava a ser policia local eren

ben diferents en cada cas. Hi ha agents que ho són perquè, durant algun temps, havien treballat com a algtzils en els ajuntaments i, després, han consolidat una plaça en l'administració local. Altres, la majoria, han entrat mitjançant unes oposicions obertes preparades pels ajuntaments amb més bona voluntat que eficàcia. Estudis d'EGB, unes proves escrites sobre el funcionament de l'administració i les tasques de la policia i unes quantes proves físiques ben variades: nadar uns metres, fer un bot vertical i un altre horitzontal, pujar per una corda i córrer uns quants quilòmetres; això era prou per a alguns consistoris i massa per a altres. Cap prova psicològica i després, un ensinistrament aleatori i moltes vegades inexistent. Una situació que afecta 1.600 agents a les Illes, 8.000 al País Valencià i uns altres 8.000 al Principat.

Els resultats d'aquest procés han estat ben negatius: gran desorientació sobre les competències de la policia municipal,

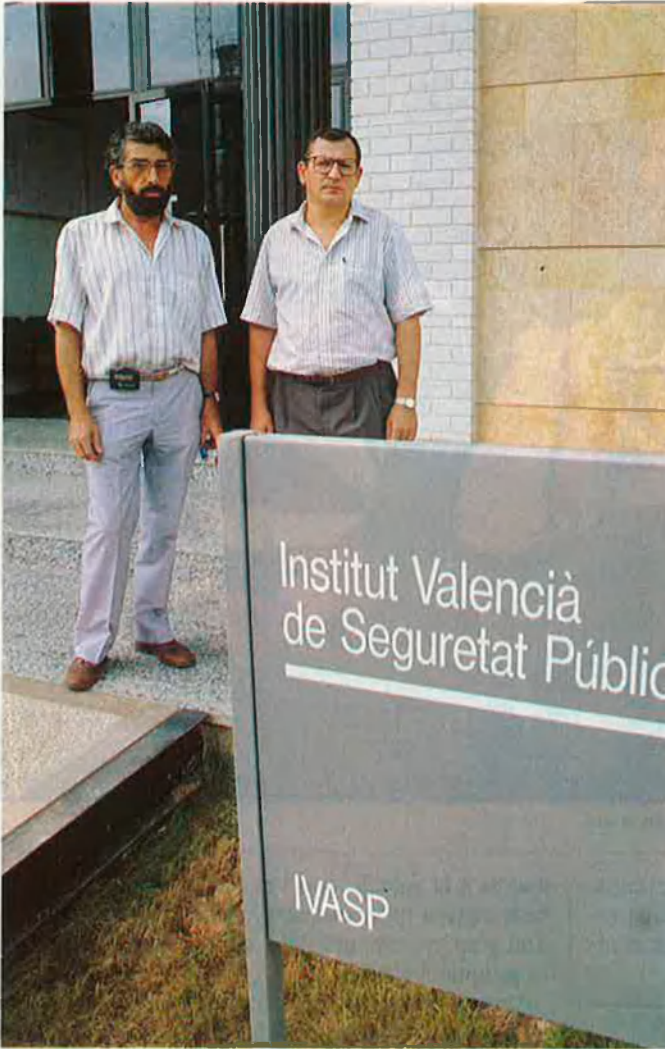

Ordenar el trànsit, atendre el ciutadà, vigilar els mercats i realitzar tota mena d'encomandes per als alcaldes han estat fins ara les tasques de la policia local.

RAFA GIL

queixes per part dels usuaris i dels mateixos agents i, sobretot, la consideració general que la local era una policia de segona.

Els sindicats són unànimes en denunciar que els policies han estat els grans perjudicats. "No es pot demanar una gran formació si després pagues un sou baix", manifesten fonts de la secció d'administració pública d'UGT al País Valencià. "S'exigeix un nivell de graduat escolar perquè es paguen uns salaris mínims, de manera que no hi ha cap raó per demanar als agents un nivell que no han de tenir perquè tampoc se'ls paga". Nivell baix i poca consideració han convertit les policies locals en *xiques tapaferrats*. Dur encomandes, vigilar el trànsit, servir de protecció protocolària en les grans ocasions, vigilar els col·legis, solucionar tota mena de problemes domèstics... "Als pobles petits, manifesten des d'UGT, la situació és més greu. La policia local ha anat realitzant fins ara tot tipus de tasques i moltes vegades ha cobert els serveis que el municipi no té. I ací, cal parlar també de la tira-

Joan Binimelis i Pere Martínez.

nia de certs alcaldes que han utilitzat tradicionalment els policies per al seu servei personal". "Als pobles, afegeixen fonts de la secció de CCOO de la guàrdia urbana de Barcelona, els policies han fet de tot, però són els que menys ocasions han tingut per formar-se i, a més, els que menys cobren".

La preocupació entre el sector és gran i una prova n'és l'alt nivell de sindicació existent. A més de les dues grans centrals, hi ha també un reduït grup de sindicats corporatius, tradicionalment conservadors i més preocupats per lluitar contra els alcaldes de torn que per solucionar els problemes globals del cos. El Sindicato Profesional de Policías de España, amb una àmplia majoria a la Guàrdia Urbana de Barcelona i cap representació fora d'aquesta ciutat, i l'Asociación Profesional de Policía Local, que va ser majoritària a Alacant, són els més importants a la península i l'Asociación de Policías Municipales de Baleares és l'agrupació majoritària a les Illes.

FORMACIÓ I REIVINDICACIÓ

Formació és la paraula clau. Les administracions han reconegut la necessitat de dignificar un cos tradicionalment menyspreat i els sindicats manifesten que és l'única manera d'assolir les millores que demanen. A partir del proper any començaran a funcionar simultàniament al Principat i al País Valencià les escoles de policia que les respectives generalitats han preparat. Fins ara, les dues escoles han estat impartint de manera experimental cursos voluntaris de formació i l'experiència s'ha revelat molt positiva. "Aquesta escola -ens comentà Joan Binimelis, director general d'Interior de la Generalitat valenciana- cobrirà les necessitats de formació de la policia local. La llei que ha aprovat la Generalitat valenciana obliga, a partir del proper curs, després de l'estiu, que tots els nous policies passen per un període de formació mínim de sis mesos en aquesta escola

després d'haver aprovat una oposició i, si no el superen, perdran la seua plaça". El nou edifici, situat a la localitat de l'Eliana, (Camp de Túria) disposa de diverses aules perfectament equipades i amb uns quants laboratoris per a fer pràctiques de detecció d'empremtes digitals, d'identificació i de revelat de fotografies. Diverses comunitats autònomes de l'estat espanyol s'han interessat pel seu disseny, i la construcció ha estat qualificada com una de les millors efectuades en els darrers deu anys. "Sobretot, comenta Binimelis, volem que els policies aprenguen a no perjudicar les tasques dels diversos grups d'investigació. Es tracta de saber conservar el major nombre possible de proves en cada cas. Ells no tenen per què saber analitzar, però sí saber què es pot analitzar per tal de no destruir-lo". Els cursos inclouen un ventall molt ampli de matèries, des de defensa personal fins a psicologia, legislació i tècnica policial. "Durant el temps que han funcionat els cursos de reciclatge, comenta Pere Martínez, director de l'escola, ens hem adonat que la gent estava molt interessada.

H GIL

Cal saber que la mitjana d'edat entre els policies és molt jove i que això és una gran esperança per al futur".

Binimelis reconeix que la situació és realment urgent i exigeix un treball a fons. "És real que la policia local no té una formació adequada i que això, en certs moments pot ser perillós. Jo he conegut agents que fa vint anys que ingressaren i des d'aleshores encara no han fet un tret. No és estrany que si un dia l'han de fer tinguen problemes". La qüestió de les armes ha preocupat alguns sectors ciutadans que en moltes ocasions han demanat que la policia municipal, a imitació dels *bobbies* anglesos, no anara armada. La falta de proves psicològiques mínimament fiables fins ara en els processos de selecció fa témer també l'aparició de *rambos* atrets per la facilitat amb què es pot disposar d'un uniforme i una arma. "Ara -comenta Binimelis- els tests psicològics no seran els únics elements de judici, sinó que hi haurà un seguiment al llarg de tot el curs per tal de comprovar

En ocasions la policia loca es un element decoratiu.

RAFA GIL

les diferents reaccions dels aspirants. Això no assegura que no se't puga esquitllar un *rambo*, però baixa molt el nivell de probabilitat".

UNA POLICIA CATALANA

Al Principat, l'escola de policia, instal·lada a Mollet, també començarà a formar obligatòriament els nous policies a partir del proper curs, i ho farà juntament amb els mossos d'esquadra. Jaume Bosch, alcalde per Iniciativa per Catalunya de Sant Feliu de Llobregat i que va col·laborar activament amb el conseller Gomís en la preparació de la llei de la policia autonòmica destacava aquest fet. "És molt important que, amb la formació de l'escola ha quedat reconegut i clar que la policia de Catalunya és l'autonòmica i també les locals. Qüestió que encara continua a debat a Euskadi, però que aquí ha quedat definitivament tancada. A més els municipis tenen molt a dir en aquest tema. Fixat que el vice-president de l'escola és un alcalde". "Jo —indica Bosch— no sóc membre de Convergència i Unió, però he de reconèixer que en aquest tema el govern de la Generalitat ha demostrat una voluntat molt clara. En realitat hi hagué un consens unànime entre tots els grups del Parlament per tal que els ajuntaments unificaren les proves

d'accés a la policia local i el cos es fera cada vegada més compacte, a excepció d'un grup, no tots, del PSC, que després va assumir el consens".

Algunes classes es faran conjuntament als dos cossos i això "tindrà a donar als locals la consideració que mereixen perquè, afegia Bosch, encara que costarà enyorar la qualificació de "policies menors", això ja és un període acabat".

La unificació de les proves de selecció és també una demanda antiga dels sindicats. Això implicarà que bonificacions o fins i tot requisits típics d'aquestes convocatòries, com ser del poble, de dubtosa constitucionalitat, queden eliminats i tots els aspirants tinguin les mateixes possibilitats d'èxit en les diferents convocatòries, sense importar el lloc d'empadronament. "Nosaltres —ens comenten des de CCOO— estem realment optimistes amb el canvi que ja comença a donar-se però guardem un cert escepticisme respecte a alguns punts de la llei que començara a utilitzar-se prompte a Catalunya i que no sabem fins a quin punt podran realitzar-se sense problemes. Es tracta bàsicament de la unificació dels sous, i de la possibilitat de demanar un trasllat a un altre poble. Cosa que fins ara resulta impensable".

Tant per a Bosch com per a Binimelis el procés ja s'ha encetat amb força i la

qüestió d'igualtat de salaris s'aconseguirà. La Generalitat valenciana pensa anar fins i tot més lluny, i busca un model d'uniforme conjunt "per tal, indica el director general d'interior, que el ciutadà identifique a una autoritat comuna, i no es deixi confondre per la multitud d'empreses privades que actualment treballen com a agències de seguretat".

A les Illes mentrestant continua funcionant l'escola de policies de Palma, que va ser creada per l'ajuntament de la ciutat i que ara és del govern Balear. No obstant això, a les seues classes assisteixen únicament els policies de la capital i alguns d'altres poblacions que ho fan de manera voluntària.

El repte està servit: modernitzar-se i conservar alhora el contacte més directe amb el ciutadans o esdevenir un cos antic i ineficaç. Els governs autonòmics del País Valencià i del Principat han apostat fort per la renovació, però encara queden algunes qüestions pendents; l'arribada del canvi als petits municipis, la resposta a la reforma d'aquells càrrecs de poder que havien assolit el lloc "per antiguitat" i que són més remisos als canvis i sobretot, els policies que ja ho són i encara no han rebut cap formació ni estan obligats a rebre-la.

Jordi Sebastià